

Opgave 1 Gratis kranten

Bij deze opgave hoort tekst 1 uit het bronnenboekje.

Inleiding

Deze opgave gaat over de effecten van het uitdelen van gratis krantenabonnementen aan mensen met een laag inkomen.

Gebruik regel 1 tot en met 35 van tekst 1.

- 2p 1 Leg uit dat het uitdelen van gratis krantenabonnementen invloed kan hebben op de identiteit van de abonnees. Gebruik in je uitleg:
- de omschrijving van het kernconcept identiteit;
 - informatie uit regel 1 tot en met 35 van tekst 1 om identiteit te illustreren.

Gebruik regel 36 tot en met 70 van tekst 1.

- 2p 2 Leg uit dat het gratis krantenabonnement heeft bijgedragen aan het cultureel kapitaal van de abonnees. Gebruik in je uitleg:
- een omschrijving van cultureel kapitaal;
 - informatie uit regel 36 tot en met 70 van tekst 1 om cultureel kapitaal te illustreren.

Gebruik regel 36 tot en met 70 van tekst 1.

- 2p 3 Beredeneer dat een gratis krantenabonnement kan bijdragen aan de politieke socialisatie van de abonnees. Gebruik in je redenering:
- de omschrijving van het kernconcept politieke socialisatie;
 - informatie uit regel 36 tot en met 70 van tekst 1 om politieke socialisatie te illustreren.

Gebruik de inleiding van deze vraag.

Het uitdelen van gratis krantenabonnementen aan mensen die dit zelf niet kunnen betalen, was een idee van de hoofdredacteur van *De Gelderlander*. Het is zijn overtuiging dat iedereen toegang moet hebben tot nieuws. Hij stelt dat er een nieuwskloof dreigt te ontstaan tussen arm en rijk. Volgens de hoofdredacteur heeft iedereen nieuws nodig om de wereld en de eigen omgeving te kunnen verklaren.

- 2p 4 Beredeneer dat het idee van de hoofdredacteur om gratis krantenabonnementen uit te delen ideologisch kan zijn. Gebruik in je redenering:
- ‘denkbeelden’ uit de omschrijving van het kernconcept ideologie en informatie uit de inleiding van deze vraag;
 - ‘maatschappelijke verhoudingen’ uit de omschrijving van het kernconcept ideologie en informatie uit de inleiding van deze vraag.

Gebruik regel 36 tot en met 70 van tekst 1.

- 2p 5 Beredeneer dat het uitdelen van gratis krantenabonnementen invloed kan hebben op de sociale cohesie in de samenleving. Gebruik in je redenering:
- de omschrijving van het kernconcept sociale cohesie;
 - informatie uit regel 36 tot en met 70 van tekst 1 om sociale cohesie te illustreren.

Zie regel 26 tot en met 35 van tekst 1.

Een mediahypothese over de invloed van media op mensen is de selectiviteitshypothese. Deze mediahypothese onderscheidt drie selectiemechanismen. Een daarvan is selectieve perceptie.

- 2p 6 Beredeneer aan de hand van een **ander** selectiemechanisme dat een krantenabonnement kan tegengaan dat mensen alleen nieuws uit hun eigen bubbel meekrijgen. Gebruik in je redenering de naam en een omschrijving van het gekozen selectiemechanisme.

Gebruik regel 36 tot en met 70 van tekst 1.

De onderzoekers besloten om ook onderzoek te doen naar de samenhang tussen politieke participatie en het hebben van een krantenabonnement.

- 2p 7
- Formuleer op basis van regel 36 tot en met 70 van tekst 1 een hypothese over de samenhang tussen politieke participatie en het hebben van een krantenabonnement, die de onderzoekers geformuleerd zouden kunnen hebben.
 - Benoem de onafhankelijke variabele en de afhankelijke variabele in de hypothese.

Gebruik de inleiding van deze vraag.

Het kabinet-Schoof diende in 2024 een wetsvoorstel in dat onder andere kranten duurder zou maken, omdat de btw (omzetbelasting) van 9 naar 21 procent zou gaan. Ruim dertig kranten en nieuwsmedia vroegen in een paginagrote advertentie de Tweede Kamer het plan niet te steunen. De politieke besluitvorming rondom de btw-verhoging kan geanalyseerd worden met het barrièremodel waarin nadruk ligt op twee soorten macht. Een daarvan is realisatiemacht.

- 2p 8 Leg met de **andere** soort macht uit dat de kranten en nieuwsmedia het nemen van een van de barrières uit het barrièremodel probeerden te voorkomen. Gebruik in je uitleg:
- de naam en een omschrijving van de andere soort macht uit het barrièremodel en informatie uit de inleiding van de vraag;
 - een omschrijving van een barrière uit het barrièremodel en informatie uit de inleiding.